

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	5
İÇİNDEKİLER	7
KISALTMALAR CETVELİ.....	29
GİRİŞ.....	31
I- MEDENÎ HUKUKUN ÖNEMİ	31
II- BU KİTABIN AMACI.....	32
III- KONULARIN İŞLENİŞ DÜZENİ	33

BİRİNCİ KISIM HUKUKA GİRİŞ VE MEDENİ KANUNUN BAŞLANGIÇ HÜKÜMLERİ

BİRİNCİ BÖLÜM HUKUKA GİRİŞ

§ 1. TOPLUM DÜZENİ VE KURALLARI	37
A) Toplum Düzeni Kuralları Arasındaki Etkileşim.....	42
B) Hukuk Kurallarının Diğer Düzen Kurallarından Ayrılması.....	43
1- Hukuk Kuralları ile Din Kuralları Arasındaki Farklılıklar.....	43
2- Hukuk Kuralları ile Ahlâk Kuralları Arasındaki Farklılıklar	44
3- Hukuk Kuralları ile Görgü Kuralları Arasındaki Farklılıklar	46
§ 2. HUKUK KAVRAMI, HUKUKUN AMACI, GÖREVLERİ VE ÖZELLİĞİ	47
I- HUKUK KAVRAMI	47
II- HUKUKUN AMACI.....	47
III- HUKUKUN GÖREVLERİ	49
IV- HUKUKUN ÖZELLİĞİ	50
§ 3. HUKUK SİSTEMLERİ	52
I- KARA AVRUPASI (ROMA-GERMEN) HUKUK SİSTEMİ	52
II- COMMON LAW (ANGLO-SAKSON) SİSTEMİ	53
III- DİNİ HUKUK SİSTEMİ	54
IV- SOSYALİST HUKUK SİSTEMİ	54

§ 4. HUKUK KURALLARININ UNSURLARI	55
I- NORM UNSURU	55
II- CEBİR UNSURU	55
III- MÜEYYİDE UNSURU	56
A) Kamu Hukuku Müeyyideleri.....	56
1- Ceza Hukuku Müeyyideleri.....	57
2- İdare Hukuku Müeyyideleri	57
a) İdarenin İşlemlerine Yönelik Müeyyideler	57
b) İdare Tarafından Uygulanan Müeyyideler	58
3- Anayasa Hukuku Müeyyideleri.....	58
4- Vergi Hukuku Müeyyideleri	58
B) Özel Hukuk Müeyyideleri.....	59
1- Cebri İcra	60
2- Tazminat	60
3- Yokluk	61
4- Hükümsüzlük	62
a) Kesin Hükümsüzlük	62
b) İptal	65
c) Eksiklik.....	66
d) Yazılmamış Sayılma	67
§ 5. NİTELİKLERİNE GÖRE HUKUK KURALLARI	69
I- EMREDİCİ HUKUK KURALLARI	70
II- TAMAMLAYICI HUKUK KURALLARI	70
III- YORUMLAYICI HUKUK KURALLARI.....	71
IV- TANIMLAYICI HUKUK KURALLARI	72
§ 6. HUKUKUN KAYNAKLARI	73
I- HUKUKUN DOĞUŞ KAYNAKLARI.....	74
A) İnsan İradesi.....	74
B) Toplum İradesi	74
C) İlahî İrade	74
D) Halk Ruhü.....	75
E) Tabiat	75
II- HUKUKUN YÜRÜRLÜK KAYNAKLARI (NORMATİF KAYNAKLAR).....	75
A) Asli Kaynaklar	75

1- Genel Kaynaklar	75
a) Kanun.....	75
b) Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi	78
c) Yönetmelik.....	79
2- Özel Kaynaklar.....	79
a) Ahlâk Kuralları.....	79
b) Doğruluk ve Güven Kuralları	80
c) Sözleşme Kuralları.....	80
B) Tali Kaynaklar.....	80
C) Yardımcı Kaynaklar	81
D) Bilgi Kaynakları.....	81
§ 7. HUKUKUN ÇEŞİTLİ ANLAMLARI VE BÖLÜMLERİ	82
I- HUKUKUN ÇEŞİTLİ ANLAMLARI	82
A) Pozitif Hukuk.....	82
B) Mevzu Hukuk	82
C) Tabii Hukuk	82
D) Maddi Hukuk	83
E) Şeklî Hukuk	83
F) Tarihî Hukuk.....	83
II- HUKUKUN BÖLÜMLERİ	84
A) Kamu Hukuku-Özel Hukuk Ayrımı.....	84
1- Genel Olarak.....	84
2- Kamu Hukuku ve Özel Hukuk Ayrımında Kullanılan Ölçütler.....	85
a) Menfaat Ölçütü.....	85
b) Egemenlik Ölçütü.....	86
c) İlişkinin Tarafları Ölçütü	86
d) Emredicilik Ölçütü.....	87
e) Resen Uygulama Ölçütü.....	87
3- Ölçütlerin Değerlendirilmesi	88
B) Kamu Hukukunun Bölümleri.....	88
1- Anayasa Hukuku.....	89
2- İdare Hukuku	90
3- Ceza Hukuku.....	91

4- Ceza Muhakemesi Hukuku	92
5- Vergi Hukuku	94
6- Genel Kamu Hukuku	94
7- Devletler Genel Hukuku	95
8- Sosyal Güvenlik Hukuku	95
C) Özel Hukukun Bölümleri	96
1- Medenî Hukuk	97
a) Kişiler Hukuku	97
b) Aile Hukuku	98
c) Miras Hukuku	99
d) Eşya Hukuku	100
e) Borçlar Hukuku	101
2- Ticaret Hukuku	103
a) Ticarî İşletme Hukuku	103
b) Şirketler Hukuku	103
c) Kıymetli Evrak Hukuku	104
d) Taşıma İşleri Hukuku	104
e) Deniz Ticareti Hukuku	104
f) Sigorta Hukuku	105
3- Milletlerarası Özel Hukuk	106
4- İş Hukuku	107
5- Fikri Hukuk	108
D) Karma Nitelikli Hukuk Dalları	108
1- Medenî Usul Hukuku	109
2- İcra ve İflas Hukuku	110
3- Hava Hukuku	111
4- Banka Hukuku	111
5- Sermaye Piyasası Hukuku	111

İKİNCİ BÖLÜM

MEDENÎ KANUNUN BAŞLANGIÇ HÜKÜMLERİ

§ 8. MEDENÎ HUKUK KAVRAMI VE MEDENÎ KANUN	113
I- MEDENÎ HUKUK KAVRAMI	113
II- MEDENÎ KANUN	114

A) Medenî Kanunun Tarihçesi: Kanunlaştırma Hareketleri.....	114
1- Genel Olarak.....	114
2- Cumhuriyet Öncesi Dönemde Yürütülen Kanunlaştırma Faaliyetleri.....	115
3- Türk Medenî Kanunu.....	117
a) 1743 sayılı Türk Kanun-u Medenîsi.....	117
b) 4721 sayılı Türk Medenî Kanunu	118
B) Medenî Kanunun Sistemi.....	119
1- Başlangıç Hükümleri.....	120
2- Kişiler Hukuku.....	121
3- Aile Hukuku	122
4- Miras Hukuku	123
5- Eşya Hukuku	123
§ 9. HUKUKUN UYGULANMASI.....	124
I- HUKUKUN ANLAM BAKIMINDAN UYGULANMASI	124
A) Yorum Çeşitleri	125
1- Yasama Yorumu	125
2- İlmî Yorum.....	126
3- Yargı Yorumu.....	126
B) Yorum Metotları	127
1- Lafzi (Sözel) Yorum Metodu	128
2- Tarihi Yorum Metodu.....	128
3- Gai-Objektif Yorum Metodu.....	129
II- HUKUKUN ZAMAN BAKIMINDAN UYGULANMASI	130
A) Hukukun Yürürlük Zamanı	130
1- Yürürlüğe Girme.....	130
2- Yürürlükten Kalkma.....	130
a) Yeni Kanun ile Yürürlükten Kalkma.....	131
b) İptal Kararı ile Yürürlükten Kalkma	131
c) Metrukiyet	132
B) Kanunların Geçmişe Etkisi	133
C) Zimnen Yürürlükten Kaldırma-Değiştirme.....	135
III- HUKUK KURALININ NİTELİĞİNE GÖRE UYGULANMASI	136
A) Asli Kaynakların Uygulanması	136

B) Tali Kaynakların Uygulanması	137
1- Hukuki Düzenlemenin Yokluğu ve Boşluk Kavramı	137
2- Kanun Boşluğu ve Doldurulması.....	140
a) Kanun Boşluğu	140
aa) Kural İçi Boşluk ve Kural Dışı Boşluk	140
bb) Bilinçli Boşluk ve Bilinçsiz Boşluk	141
cc) Gerçek Boşluk ve Gerçek Olmayan Boşluk	142
dd) Açık Boşluk ve Örtülü Boşluk	142
b) Kanun Boşluğunun Doldurulması: Örf ve Adet Hukuku	143
3- Hukuk Boşluğu ve Doldurulması.....	146
a) Hukuk Boşluğu	146
b) Hukuk Boşluğunun Doldurulması: Hâkimin Hukuk Yaratması	146

§ 10. HAK KAVRAMI VE HAKKIN ÇEŞİTLERİ 148

I- HAK KAVRAMI	148
A) Genel Olarak	148
B) Hak Kavramını Açıklayan Görüşler	149
1- İrade Görüşü.....	149
2- Menfaat Görüşü	150
3- Karma Görüş.....	151
II- HAKKIN ÇEŞİTLERİ.....	151
A) İlgili Olduğu Alana Göre Haklar	153
1- Kamu Hakları	153
2- Özel Haklar	154
B) Konusuna Göre Haklar	154
1- Mal Varlığı Hakları	154
2- Kişi Varlığı Hakları	155
C) Sahibine Bağlılığı Bakımından Haklar	155
1- Devir ve İntikal Edebilen Haklar.....	155
2- Devredilemeyen Haklar	155
D) Başka Bir Hakka Bağımlı Olup Olmamasına Göre Haklar	155
1- Bağımsız Haklar	155
2- Bağımlı Haklar.....	156
E) Kullanılmasının Hukuki Sonucuna Göre Haklar.....	156

1- Yalın Haklar	156
2- Yenilik Doğuran Haklar	156
a) Kurucu Yenilik Doğuran Haklar	157
b) Değiştirici Yenilik Doğuran Haklar	157
c) Bozucu Yenilik Doğuran Haklar	157
F- Niteliklerine Göre Haklar	158
1- Mutlak Haklar	158
a) Aynî Haklar	158
b) Kişilik Hakkı	158
c) Fikri Haklar	159
2- Nispi Haklar	159
III- HAKLARIN KAZANILMASI	160
IV- HAKLARIN KAYBI	161
V- HAKLARIN KAZANILMASI VE KAYBINDA TEMEL KAVRAMLAR	162
A) Hukuki Olay	162
B) Hukuki Fiil	162
1- Bilgi Açıklaması	163
2- Duygu Açıklaması	163
3- İrade Açıklaması	164
C) Hukuki İşlem	164
1- Taraflarına Göre Hukuki İşlemler	166
a) Tek Taraflı Hukuki İşlemler	167
b) Çok Taraflı Hukuki İşlemler	167
aa- Sözleşme	167
bb- Karar	167
2- Hukuki Sonuç Doğurduğu Zamana Göre Hukuki İşlemler	168
a) Sağlararası Hukuki İşlemler	168
b) Ölüme Bağlı Hukuki İşlemler	168
3- Hak Üzerinde Yarattıkları Etkiye Göre Hukuki İşlemler	168
a) Taahhüt İşlemleri	168
b) Tasarruf İşlemleri	169
c) Kazandırıcı İşlemler	169
§ 11. DÜRÜSTLÜK KURALLARI VE HAKKIN KÖTÜYE KULLANILMASI	170
I- DÜRÜSTLÜK KURALLARI	170

A) Genel Olarak	170
B) Dürüstlük Kurallarının Özellikleri	171
1- Dürüstlük Kuralları Objektif Kurallardır	171
2- Dürüstlük Kuralları Tamamlayıcı ve Açıklayıcıdır	171
3- Dürüstlük Kuralları Resen Uygulanır	171
4- Dürüstlük Kurallarının Aksi Kararlaştırılabilir	172
C) Dürüstlük Kurallarının Fonksiyonları	172
1- Hakların Kullanılmasında ve Borçların İfasında	172
2- Hukuki İşlemlerin Tamamlanmasında, Yorumlanmasında ve Uyarlanmasında	172
3- Sözleşme Öncesi Sosyal Temas Aşamasında	173
4- Kanunların Yorumlanmasında ve Uygulanmasında	173
5- Kanuna Karşı Hilenin Önlenmesinde	174
II- HAKKIN KÖTÜYE KULLANILMASI	174
A) Genel Olarak	174
B) Hakkın Kötüye Kullanımının Şartları	175
1- Hukuk Düzenince Tanınan Bir Hakkın Varlığı	175
2- Hakkın Açıkça Kötüye Kullanılmış Olması	176
a) Hakkın Kullanılmasında Menfaat Yokluğu	176
b) Hakkın Amacına Aykırı Kullanılması	176
c) Menfaatler Arasında Aşırı Oransızlık Bulunması	178
d) Hakkın Karşı Tarafı Esirgeyici Biçimde Kullanılmaması	178
e) Hakkı Kullananın Çelişkili Tutum İçerisinde Olması	179
3- Hakkın Kötüye Kullanımının Zarar veya Zarar Tehlikesi Doğurması	180
C) Hakkın Kötüye Kullanımının Müeyyidesi	180
1- Genel Olarak	180
2- Hakkın Kötüye Kullanılmasının Hukuk Düzenince Korunmaması	181
3- Dava İmkanları	181
4- Özel Müeyyideler	181
a) Eşin Temsil Yetkisinin Kaldırılması veya Sınırlandırılması	182
b) Olağanüstü Mal Rejimine Geçilmesi	182

c) Velayetin Kaldırılması	182
d) Vasinin Görevden Alınması.....	182
e) Yanılmada Dürüstlük Kuralları	182
§ 12. İYİNİYETİN KORUNMASI	182
I- İYİNİYET KAVRAMI.....	182
A) İyiniyetin Unsurları	183
1- Bilgisizlik veya Yanlış Bilgi.....	183
2- Mazur Görülebilme	184
a) Kanundan Doğan Bilme Yükümlülüğü	184
b) Durumun Gereği Olan Bilme Yükümlülüğü.....	185
B) İyiniyetin Korunmasının Şartları	186
1- Kişinin İyiniyetli Olması	186
2- Kanunda İyiniyete Sonuç Bağlanmış Olması.....	187
II- İYİNİYETİN İSPATI.....	188
III- İYİNİYETİN SONUÇLARI.....	188
A) İyiniyetin Hukuki Sakatlığın Sonuçlarını Tamamen Ortadan Kaldırması	189
1- Temsil Yetkisinin Sınırlandırılması ve Geri Alınması (TBK m. 42/III)	189
2- Alacağın Devrinde Borçlunun Eski Alacaklıya İfade Bulunması (TBK m. 186)	190
3- Evliyken Yeniden Evlenen Kimsenin Durumu (TMK m. 147/III)	190
4- Emin Sıfatıyla Zilyetten Taşınır Mal Edinilmesi (TMK m. 988).....	190
5- Para ve Hamiline Yazılı Senetlerin İyiniyetle Edinilmesi (TMK m. 990).....	191
B) İyiniyetin Hukuki Sakatlığın Sonuçlarını Hafifletmesi	191
1- Tam Ehliyetsizden Devralınan Malın İadesi.....	192
2- Taşınır Malın Rıza Dışı Elden Çıkmış Olması (TMK m. 989)	192
3- Zamanaşımıyla Mülkiyet Hakkının Kazanılması.....	192
4- Yetkisiz Temsil Halinde Zararların Tazmini Talebi	193
C) İyiniyetin Hakkı Genişletmesi.....	194
§ 13. HÂKİMİN TAKDİR YETKİSİ	194
I- KAVRAM.....	194

II- TAKDİR YETKİSİNİN KULLANILMASI	196
§ 14. TMK m. 5 UYARINCA GENEL NİTELİKLİ HÜKÜMLERİN UYGULAMA ALANI	197
I- MEDENİ HUKUK ALANINDA GENEL NİTELİKLİ HÜKÜMLER.....	198
II- TMK m. 5 ANLAMINDA “ÖZEL HUKUK İLİŞKİSİ”	199
III- UYGULAMA BİÇİMİ	200
A) Genel Hükümlerin Özel Hukuk İlişkisine Uygulanamaması.....	200
B) Genel Hükümlerin Kıyas Yoluyla Uygulanması.....	201
C) Genel Hükümlerin Doğrudan Uygulanması	202
§ 15. HAKLARIN KORUNMASI.....	202
I- HAKKIN DAVA VE CEBRİ İCRA YOLUYLA KORUNMASI	203
A) Hakkın Dava Yoluyla Korunması.....	203
1- Dava Türleri	203
a) Eda Davası	203
b) İnşai Dava	204
c) Tespit Davası	204
2- Davaya Karşı Savunma Yolları.....	204
a) İtirazlar	205
b) Defiler.....	205
B) Hakkın Cebri İcra Yoluyla Korunması	206
II- HAKKIN DAVA DIŞI YOLLA KORUNMASI	207
A) Meşru Müdafaa	207
B) Zaruret (Zor Durumda Kalma) Hali.....	207
C) Hakkın Zor Kullanılarak Korunması	208
§ 16. HAKLARIN KORUNMASINDA İSPAT	208
I- İSPAT YÜKÜ.....	208
A) Kural (TMK m. 6)	208
B) İspat Yüküne İlişkin Kuralın İstisnaları.....	209
C) Karinelerin İspat Yükünün Dağılımına Etkisi	210
1- Fiili Karine	211
2- Kanunî Karine	211
II- İSPAT ARAÇLARI.....	213
A) Genel Olarak: Deliller	213
B) Resmî Sicil ve Senetler	214

1- Resmî Siciller	214
2- Resmî Senetler	214
C) Resmî Sicil ve Senetlerin İspat Gücü	215

İKİNCİ KISIM
KİŞİLER HUKUKU
BİRİNCİ BÖLÜM
GERÇEK KİŞİLER

§ 17. GENEL OLARAK KİŞİLER HUKUKU VE KİŞİ KAVRAMI	219
I- KİŞİLER HUKUKUNA GİRİŞ	219
II- KİŞİLER HUKUKUNA HÂKİM TEMEL İLKELER	220
A) Eşitlik İlkesi.....	221
B) Serbestlik İlkesi	222
C) Kişiliğin Korunması İlkesi.....	222
§ 18. GERÇEK KİŞİLİĞİN BAŞLANGICI.....	223
I- GENEL OLARAK KİŞİ VE KİŞİLİK	223
II- KİŞİLİĞİN KAZANILMASI.....	224
A) Sağ Doğmak	224
B) Tam Doğmak.....	225
C) Kişiliğin Kazanılma Anı	226
III- DOĞUM ÖNCESİ HAK KAZANMAYA DAİR BAZI ÖZEL DURUMLAR	228
A) Doğum Öncesi Canlılık	228
B) Müstakbel Şahıslar (İleride Doğacak Çocuklar)	230
§ 19. HAK EHLİYETİ	230
I- HAK EHLİYETİNİN TANIMI.....	230
II- HAK EHLİYETİNİN İLKELERİ	231
A) Genellik İlkesi.....	231
B) Eşitlik İlkesi.....	231
1- Hak Ehliyeti Bakımından Eşitlik Kavramı	231
2- Eşitlik İlkesinin Sınırları.....	231
a) Yaş.....	232
b) Cinsiyet	233
c) Sağlık Durumu ve Ayırt Etme Gücünün Yokluğu.....	234
d) Yabancılık.....	235

e) Şeref ve Haysiyet.....	235
III- HAK EHLİYETİNİN KAPSAMI	236
§ 20. FİİL EHLİYETİ	236
I- FİİL EHLİYETİNİN TANIMI	236
II- FİİL EHLİYETİNİN GÖRÜNÜM BİÇİMLERİ.....	237
A) Hukuki İşlem Ehliyeti.....	238
B) Tasarruf Ehliyeti	239
C) Dava Ehliyeti	240
D) Haksız Fiil Ehliyeti.....	241
III- FİİL EHLİYETİNİN ŞARTLARI	241
A) Ayırt Etme Gücü.....	242
1- Akla Uygun Davranma Yeteneği	242
2- Ayırt Etme Gücünü Ortadan Kaldıran Sebepler.....	243
a) Yaş Küçüklüğü	243
b) Akıl Zayıflığı	244
c) Akıl Hastalığı.....	244
d) Sarhoşluk.....	245
e) Benzer Haller.....	245
3- Ayırt Etme Gücünün Nispiliği.....	246
B) Erginlik	246
1- Normal Yaş Erginliği.....	247
2- Mahkeme Kararıyla Kazanılan Erginlik	247
a) Mahkeme Kararıyla Ergin Kılınmanın Şartları	248
b) Mahkeme Kararıyla Ergin Kılınmanın Sonuçları	249
3- Evlenmeyle Kazanılan Erginlik	250
C) Kısıtlı Olmamak	250
1- Kısıtlama Sebepleri	251
a) Akıl Zayıflığı ve Akıl Hastalığı	252
b) Savurganlık, Bağımlılık, Kötü Yaşam Tarzı, Kötü Yönetim.....	252
c) Özgürlüğü Bağlayıcı Cezaya Mahkûmiyet	253
d) İlgilinin Talebi	253
2- Kısıtlama Kararının Hükmü	253
IV- FİİL EHLİYETİNE GÖRE KİŞİLERİN SINIFLANDIRILMASI	254

A) Tam Ehliyetliler	255
B) Tam Ehliyetsizler	255
1- Tam Ehliyetsizlerin Hukuki İşlemler Bakımından Durumu	255
2- Kişiyeye Sıkı Sıkıya Bağlı Haklar Bakımından Tam Ehliyetsizlerin Durumu	256
3- Maddî Fiiller Bakımından Tam Ehliyetsizlerin Durumu	257
4- Tam Ehliyetsizlerin Haksız Fiil Sorumluluğu	258
C) Sınırlı Ehliyetsizler	259
1- Sınırlı Ehliyetsizlerin Hukuki İşlemler Bakımından Durumu	259
a) Yasal Temsilcinin Rızası	259
b) Sınırlı Ehliyetsizin Tek Başına Yapabileceği Hukuki İşlemler	260
c) Sınırlı Ehliyetsizin Temsilci Sıfatıyla Hukuki İşlem Yapması	262
d) Yasak İşlemler	262
2- Sınırlı Ehliyetsizin Haksız Fiillerinden Sorumluluğu	263
3- Sınırlı Ehliyetsizlerin Dava Ehliyeti	263
D) Sınırlı Ehliyetliler	264
§ 21. HISIMLIK	265
I- HISIMLIĞIN TÜRLERİ	265
A) Kan Hısımlığı	266
1- Kan Hısımlığının Türleri	267
a) Altsoy Üstsoy (Usul Furu) Hısımlığı	267
b) Yansoy (Civar) Hısımlığı	267
2- Kan Hısımlığında Derece	268
B) Kayın Hısımlığı	268
C) Evlât Edinmeden Doğan Hısımlık	269
II- HISIMLIK İLİŞKİSİNİN HÜKÜMLERİ	270
A) Kan Hısımlığının Hükümleri	270
1- Evlenme Yasağı	270
2- Nafaka Yükümlülüğü	271
3- Mirasçılık	271
4- Vasi Atanma	272
5- Tanıklıktan Kaçınma	272

6- Hâkimin Davaya Bakma Yasağı ve Davaya Bakmaktan Kaçınması.....	272
B) Kayın Hısımlığının Hükümleri	272
1- Evlenme Yasağı.....	272
2- Vasi Atanma.....	272
3- Tanıklıktan Kaçınma ve Hâkimin Davaya Bakma Yasağı	272
C) Evlât Edinmeden Doğan Hısımlığın Hükümleri	273
1) Evlât Edinmeden Doğan Hısımlık İlişkisinin Kapsamı.....	273
2) Evlenme Yasağı.....	273
3) Evlâtlığın Mirasçılığı.....	273
4) Nafaka Yükümlülüğü.....	273
§ 22. YERLEŞİM YERİ	274
I- YERLEŞİM YERİNİN TANIMI.....	274
II- YERLEŞİM YERİNE HÂKİM OLAN İLKELER.....	274
A) Yerleşim Yerinin Zorunluluğu	275
B) Yerleşim Yerinin Tekliği	275
C) Yerleşim Yerinin Sürekliliği.....	276
III- YERLEŞİM YERİNİN TÜRLERİ	276
A) İradî Yerleşim Yeri	276
B) Kanunî Yerleşim Yeri	276
C) İtibarî (Saymaca) Yerleşim Yeri	277
§ 23. KİŞİLİK HAKKI VE KORUNMASI	277
I- KİŞİLİK HAKKI KAVRAMI VE KİŞİLİK HAKKININ ÖZELLİKLERİ.....	277
A) Kişilik Hakkı Kavramı	277
B) Kişilik Hakkının Özellikleri	277
1- Kişi Varlığı Haklarındandır.....	278
2- Mutlak Haktır.....	278
3- Kişiyeye Sıkı Sıkıya Bağlıdır	279
4- Kişilik Hakkından Feragat Edilemez	280
II- KİŞİLİK HAKKININ KAPSAMI	281
A) Hayat, Sağlık ve Beden Bütünlüğü	283
B) Şeref ve Haysiyet.....	286
C) Özel Hayat ve Sır Çevresi.....	287
D) Resim ve Ses.....	289

E) Mesleki ve İktisadi Değerler	290
F) Faaliyet Özgürlüğü	290
III- KİŞİLİK HAKKININ KORUNMASI	291
A) Kişilik Hakkının Hak Sahibine Karşı Korunması	291
B) Kişilik Hakkının Saldırıya Karşı Korunması.....	293
1- Hukuka Aykırı Saldırı Kavramı	293
2- Hukuka Uygunluk Sebepleri	294
a) Kişilik Hakkı İhlal Edilenin Rızası.....	295
b) Üstün Nitelikte Özel Yarar	295
c) Üstün Nitelikte Kamu Yararı	296
d) Kamu Gücünün Kullanılması	296
e) Özel Hukuktan Doğan Bir Yetkinin Kullanılması.....	296
f) Haklı Savunma (Meşru Müdafaa)	297
g) Kişinin Hakkını Kendi Kuvvetiyle Koruması	297
h) Zorunluluk Hali.....	298
C) Kişilik Hakkının Dava Yoluyla Korunması	298
1- Koruyucu Davalar	299
a) Önleme Davası	299
b) Durdurma Davası	300
c) Tespit Davası	301
2- Tazminat Davaları.....	301
a) Maddî Tazminat Davası.....	301
b) Manevî Tazminat Davası	302
3- Vekâletsiz İşgörme Davası	304
D) Kişilik Hakkının Dava Dışı Yollarla Korunması	305
E) Kişilik Hakkının Basın Yoluyla İhlalinde Cevap ve Düzeltme Hakkı	305
§ 24. AD VE KORUNMASI	309
I- ADIN TÜRLERİ.....	310
A) Öz Ad	310
B) Soyadı	311
1- Çocuğun Soyadı	311
2- Evlâtlığın Soyadı	312
3- Bulunmuş Çocuğun Soyadı.....	312

4- Evli Kadının Soyadı.....	312
C) Takma Ad (Müstear Ad).....	313
D) Lakap.....	314
II- ADIN KORUNMASI	314
A) Adın Kullanılmasının Çekişmeli Olması	314
B) Adın Haksız Kullanımı.....	315
C) Ad Üzerindeki Hakka Yönelik Diğer Saldırıları.....	315
III- ADIN DEĞİŞTİRİLMESİ.....	316
§ 25. KİŞİLİĞİN SONA ERMESİ.....	318
I- ÖLÜM	319
A) Ölüm Anının Tespiti.....	319
1- Biyolojik Ölüm	319
2- Beyin Ölümü	320
B) Ölümün Hukuki Sonuçları	321
C) Ölümün İspatı.....	321
D) Birlikte Ölüm Karinesi	321
E) Cesedin Hukuki Durumu	323
II- ÖLÜM KARİNESİ.....	324
III- GAIPLİK KARARI	326
A) Gaiplik Kararının Şartları	326
1- Ölüm Tehlikesi İçinde Kaybolma veya Uzun Zamandır Haber Alınmama.....	326
2- Kanunda Belirtilen Sürelerin Geçmiş Olması.....	327
B) Gaiplik Kararı Talebi	327
1- Gaiplik Kararı Talep Edebilecek Kimseler	327
2- Kararın Verilmesinde Mahkemece İzlenecek Usul	327
C) Gaiplik Kararının Sonuçları.....	328
§ 26. KİŞİLİĞİN İSPATI	329
I- KİŞİSEL DURUM SİCİLİNİN TANIMI VE FONKSİYONU	329
A) Kişisel Durum Sicilinin Tanımı	329
B) Kişisel Durum Sicilinin Fonksiyonu.....	330
II- KİŞİSEL DURUM SİCİLİNİN TÜRLERİ	330
A) Doğum Kütüğü	330
B) Ölüm Kütüğü	330

C) Evlenme Kütüğü.....	331
D) Boşanma Kütüğü.....	331
E) Aile Kütüğü	332
F) Tanıma ve Evlât Edinme Kütüğü	332
III- KİŞİSEL DURUM SİCİLİNE HÂKİM OLAN İLKELER	332
A) Bütünlük İlkesi	332
B) Gizlilik İlkesi	333
C) Devletin Sorumluluğu İlkesi	333
D) Yargısal Düzeltme İlkesi	334

İKİNCİ BÖLÜM

TÜZEL KİŞİLER

§ 27. TÜZEL KİŞİ KAVRAMI	337
I- GENEL OLARAK.....	337
II- TÜZEL KİŞİNİN UNSURLARI.....	338
A) Sürekli Amaç Unsuru	338
B) Bağımsızlık ve Organizasyon Unsuru	339
C) Hukuken Tanınma Unsuru	340
D) İrade Unsuru.....	340
III- TÜZEL KİŞİLİK TEORİLERİ.....	341
A) Farazi Kişilik Teorisi.....	341
B) Gerçeklik Teorisi	342
IV- TÜZEL KİŞİNİN ÇEŞİTLERİ	343
A) Tabi Oldukları Hukuki Rejime Göre Tüzel Kişiler.....	344
1- Özel Hukuk Tüzel Kişileri	344
2- Kamu Hukuku Tüzel Kişileri	344
3- Kamu İktisadi Teşebbüsleri	345
B) Amacına Göre Tüzel Kişiler	345
1- Kazanç Paylaşma Amacı Güden Tüzel Kişiler.....	345
2- Sosyal Amaçlı Tüzel Kişiler.....	345
C) Yapılarına Göre Tüzel Kişiler	346
1- Kişi Toplulukları	346
2- Mal Toplulukları	346
V- TÜZEL KİŞİLİĞİN HÜKÜMLERİ	346

A) Tüzel Kişiliğin Kazanılması	346
1- Serbest Kuruluş Sistemi	346
2- İzin Sistemi.....	347
3- Tescil Sistemi	347
4- Karma Sistem.....	347
B) Tüzel Kişinin Hak ve Fiil Ehliyeti	349
1- Tüzel Kişinin Hak Ehliyeti	349
2- Tüzel Kişinin Fiil Ehliyeti.....	350
C) Tüzel Kişiliğin Sona Ermesi	351
1- Tüzel Kişiliğin Kendiliğinden Sona Ermesi.....	351
2- Tüzel Kişinin Kendi Kendini Feshederek Sona Ermesi.....	351
3- Tüzel Kişiliğin Mahkeme Kararıyla Sona Erdirilmesi	352
4- Tüzel Kişiliğin Sona Ermesinin Sonuçları.....	352
§ 28. DERNEKLER.....	353
I- TANIM	353
II- DERNEĞİN UNSURLARI	354
A) Üye Unsuru	354
B) Amaç Unsuru.....	354
C) İrade Unsuru	355
III- DERNEK ÇEŞİTLERİ	356
A) Alelade Dernekler	356
B) Kamu Yararına Çalışan Dernekler.....	357
C) Ticari İşletme İşleten Dernekler	357
D) Çocuk Dernekleri.....	358
E) Spor Kulüpleri.....	358
F) Üst Kuruluşlar (Dernek Birlikleri)	359
IV- DERNEĞİN KURULUŞU.....	360
V- DERNEKLERDE ÜYELİK	361
A) Üye Sıfatının Kazanılması	361
B) Üyelik Çeşitleri	363
1- Kurucu Üyelik.....	363
2- Asıl Üyelik	363
3- Onursal Üyelik	364
C) Üyeliğin Sona Ermesi.....	364

1- Kendiliğinden Sona Erme	364
2- Çıkma.....	365
3- Çıkarılma	365
D) Üyelikten Doğan Hak ve Yükümlülükler	366
1- Üyenin Hakları.....	366
a) Dernek Faaliyetlerine ve Yönetimine Katılma Hakkı.....	366
b) Çıkma Hakkı	367
c) Dernek Kararlarına İtiraz Hakkı	367
d) Azınlık Hakları	367
2- Üyenin Yükümlülükleri	368
a) Aidat Ödeme Yükümlülüğü.....	368
b) Dernek Düzenine Uyma ve Sadakat Yükümlülüğü.....	368
VI- DERNEĞİN ORGANLARI	369
A) Genel Kurul	369
1- Genel Kurulun Oluşumu ve Görevleri	369
2- Genel Kurul Toplantıları	369
a) İlk Genel Kurul Toplantısı	369
b) Olağan Genel Kurul Toplantısı	370
c) Olağanüstü Genel Kurul Toplantısı	370
3- Toplantısız veya Çağrısız Kararlar	371
B) Yönetim Kurulu	371
C) Denetim Kurulu.....	371
VII- DERNEĞİN SONA ERMESİ	371
A) Sona Erme Sebepleri.....	372
1- Kendiliğinden Sona Erme	372
a) Amacın Gerçekleşmesi veya Gerçekleşmesinin İmkânsız Hale Gelmesi	372
b) Dernek Tüzüğünde Belirlenen Sürenin Dolması	372
c) İlk Genel Kurul Toplantısının Kanunda Öngörülen Sürede Yapılmamış ve Zorunlu Organların Oluşturulmamış Olması	372
d) Derneğin Borç Ödemede Acze Düşmüş Olması	373
e) Tüzük Gereğince Dernek Yönetim Kurulunun Oluşturulmasının İmkânsız Hale Gelmesi	373

f) Olağan Genel Kurul Toplantısının Üst Üste İki Defa Yapılamaması	373
2- Genel Kurul Kararıyla Sona Erme.....	373
3- Mahkeme Kararıyla Sona Erme	374
B) Sona Ermenin Hükümleri	374
§ 29. VAKIFLAR.....	375
I- GENEL OLARAK VAKIFLAR VE TÂBİ OLDUĞU HUKUK	375
II- YENİ VAKIFLAR.....	375
A) Tanım	375
B) Unsurları	376
1- Vakfeden	376
2- Vakıf Kurma İradesi	377
a) Vakıf Kurma İradesinin Resmî Senetle Açıklanması	378
b) Vakıf Kurma İradesinin Ölüme Bağlı Tasarrufla Açıklanması	378
3- Vakfın Amacı.....	378
4- Özgüleme.....	379
C) Vakfın Kuruluşu.....	380
1- Vakfın Tüzel Kişilik Kazanması	380
2- Vakıftan Cayma ve Vakfa İtiraz	381
a) Vakıftan Cayma	381
b) Vakfa İtiraz	382
D) Vakfın Organları	383
E) Vakfın Denetimi	384
F) Vakfın Sona Ermesi	385
1- Sona Erme Sebepleri	385
a) Vakfın Kendiliğinden Dağılması.....	385
b) Vakfın Mahkeme Kararıyla Dağıtılması	386
2- Vakfın Sona Ermesinin Hükümleri	386
III- ESKİ VAKIFLAR	386
A) Tanımı ve Kapsamı	386
B) Eski Vakıf Çeşitleri	387
1- Mazbut Vakıf	387
2- Mülhak Vakıf.....	387

3- Cemaat Vakıfları	387
4- Esnaf Vakfı	387
C) Eski Vakıflarla İlgili Bazı Temel Kavramlar	388
1- Hayrat	388
2- Akar	388
3- Mukataalı Vakıf	388
4- İcareteynli Vakıf	388
5- Taviz Bedeli	388
6- Galle Fazlası	388
7- İntifa Hakkı	388
KAYNAKÇA	389
KAVRAM İNDEKSİ	395

